

De Minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum

11 september augustus 2012

Kenmerk

B 2.1.12/002869/2052/JT

Uw kenmerk

284272

Onderwerp

Wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet in verband met de verruiming van de bevoegdheden van de burgemeester tot de inzet van cameratoezicht

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van xxx 2012, met kenmerk 284272, heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) advies gevraagd over het Wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet in verband met de verruiming van de bevoegdheid van de burgemeester tot de inzet van cameratoezicht. Dit advies is voorbereid door leden van de NVvR en vastgesteld door de wetenschappelijke commissie van de NVvR.

Strekking wetsvoorstel

Cameratoezicht draagt, aldus de onderhavige memorie van toelichting, bij aan verbetering van de veiligheid op straten, wijken en in de openbare ruimte en bevordert het zichtbaar maken van overlast, geweld en criminaliteit. Daardoor wordt een effectievere handhaving van de openbare orde mogelijk; zo stelt de minister. Om die reden is in 2005 in artikel 151c van de Gemeentewet een wettelijke grondslag voor cameratoezicht in de openbare ruimte gecreëerd. Het wettelijk regime is de afgelopen vijf jaar geëvalueerd.

De huidige regeling in de Gemeentewet voorziet in vast cameratoezicht, wat erop neer komt dat camera's nagelvast en doorgaans voor lange duur op een specifieke plek worden aangebracht. In 2011 is een eindrapport van de evaluatie verschenen. Gebleken is dat gemeenten behoefte hebben aan een meer flexibele inzet van cameratoezicht in de openbare ruimte. Deze behoefte is, volgens de memorie van toelichting, ingegeven door de wens om aanhoudende en zich verplaatsende overlast in de openbare ruimte beter en effectiever te bestrijden door de gerichte inzet van tijdelijke camera's die snel en eenvoudig met de overlast mee kunnen worden verplaatst.

Dit wetsvoorstel maakt aldus het tijdelijk en flexibel cameratoezicht mogelijk in de openbare ruimte. De bevoegdheid van de burgemeester om camera's te plaatsen in het kader van de openbare ordehandhaving wordt, aldus de memorie van toelichting, zodanig geformuleerd dat camera's flexibeler kunnen worden ingezet. Op deze wijze krijgt de burgemeester meer mogelijkheden voor maatwerk bij de inzet van cameratoezicht als toezichtinstrument in de openbare ruimte.

Advisering

Het onderhavige wetsvoorstel maakt inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van burgers, zoals bedoeld in artikel 10 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 8 van het Grondrechtenhandvest van de Unie. Deze inbreuk is gerechtvaardigd, mits wordt voldaan aan de daartoe gestelde doelcriteria.

In de eerste alinea op pagina 3 van de memorie van toelichting staat dat cameratoezicht kan worden ingezet indien dit noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats en dat onder handhaving van de openbare orde ook valt de algemene, bestuursrechtelijke voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving.

Als doelcriterium wordt aldus genoemd de handhaving van de openbare orde. Dit heeft naar de mening van NVvR nadere invulling; te meer aangezien in de betreffende passage uit de memorie van toelichting staat dat onder handhaving van de openbare orde ook valt de algemene, bestuursrechtelijke voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving. De NVvR vindt deze omschrijving te weinig specifiek om als goede leidraad te kunnen dienen. Tevens verdient hierbij de opmerking dat het onderhavige wetsvoorstel afdoende waarborgen dient te bevatten om willekeur en misbruik van flexibel cameratoezicht te vermijden om zo de inbreuk op grondrechten van burgers tot het minimum te beperken.

Bij onderdeel 4.2. in de memorie van toelichting staat dat, gelet op het doel van het gebruik van de camera's, het door de burgemeester aan te wijzen gebied een openbare plaats dient te zijn in de zin van artikel 1 van de Wet openbare manifestaties of een andere door de raad aangewezen plaats die voor een ieder toegankelijk is. De NVvR vindt dat hier een beperking gepast is op grond waarvan een plaats die voor een ieder toegankelijk is voor cameratoezicht in aanmerking kan komen. Er zijn immers in beginsel vele plaatsen aan te wijzen die voor een ieder toegankelijk zijn, zoals de huisartsenpraktijk, restaurants, sportcentra, ziekenhuizen enzovoort. In dit verband wijzen wij met nadruk op onderdeel 5.1 uit de memorie van toelichting inzake het privacyrisico. Burgers kunnen zich, zoals ook door de minister wordt erkend, gevolgd voelen door de camera's omdat deze snel en eenvoudig kunnen worden verplaatst.

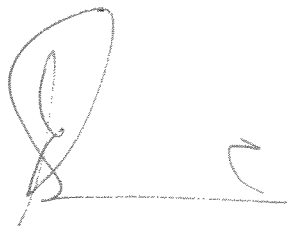
De hiervoor gemaakte opmerking vloeit mede voort uit het feit dat dit wetsvoorstel, anders dan de huidige regeling, geen specifiek plaatsingsbesluit vereist waarin de plaatsing van iedere afzonderlijke camera wordt vastgelegd. In de plaats daarvan komt, aldus de memorie van toelichting, een gebiedsaanwijzing waarin wordt bepaald binnen welk gebied de flexibele camera's geplaatst mogen worden. Hieruit leidt de NVvR af dat op iedere plek binnen het aangewezen gebied flexibele camera's geplaatst kunnen worden, mits het naar de mening van de raad gaat om een plaats die voor een ieder toegankelijk is. Dit heeft naar de mening van NVvR nadere duiding en verduidelijking. Door deze handelwijze kunnen burgers zich immers gevolgd voelen door de camera's, doordat deze steeds verplaatst kunnen worden binnen het door de burgemeester aangewezen gebied.

Bij onderdeel 5.1 van de memorie van toelichting wordt erkend dat het risico bestaat dat er steeds meer camera's worden ingezet waarvan niet duidelijk is of zij noodzakelijk zijn in het belang van de handhaving van de openbare orde. Om die reden wordt, aldus de memorie van toelichting, een bepaling voorgesteld die de burgemeester verplicht om het besluit strekkende tot de gebiedsaanwijzing in te trekken zodra het gebruik van camera's niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde. De NVvR vraagt zich af op basis van welke criteria en/of aanwijzingen wordt beoordeeld of het gebruik van

camera's niet langer noodzakelijk is. Nu wordt slechts gesproken over het belang van de handhaving van de openbare orde.

Het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
Namens deze de Wetenschappelijke Commissie,

J. Silvis
voorzitter

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by a horizontal line and a small flourish at the end.